Do?um Sonu Hem?irelik Bak?m?n? De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Do?um Sonu Hem?irelik Bak?m?n? De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20124

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Do?um Sonu Hem?irelik Bak?m?n? De?erlendirme Ölçe?i (DSHBDÖ), Y?ld?z-Ery?lmaz (1999) taraf?ndan doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?, do?um sonu dönemde annelere sunulan hem?irelik bak?m? kalitesini ve etkinli?ini ölçmeyi amaçlayan özgün bir ölçektir. Ölçek, hem?irelerin uygulad??? giri?imleri ve annelerin alg?lad??? bak?m? de?erlendiren iki paralel formdan olu?maktad?r. Ölçe?in yap?sal olarak **Bak?m** ve **E?itim** olmak üzere iki temel alt boyutu bulunmaktad?r. Yüksek iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa > .88) ve faktör analizi ile desteklenen geçerlik bulgular?na sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Do?um Sonu Bak?m, Hem?irelik Bak?m? Kalitesi, Ölçek Geli?tirme, Faktör Analizi, Cronbach Alfa, Bak?m Yöntemi (Pathway).

Yazarlar

Y?ld?z- Ery?lmaz, H.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, do?um sonu hastane süreçlerinde annelere sunulan hem?irelik hizmetlerinin kapsam?n?, kalitesini ve yeterlili?ini sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu de?erlendirme, hem?irelerin uygulad??? standart bak?m giri?imlerini ve annelerin bu hizmetlerden duydu?u memnuniyeti ve alg?lad??? fayday? ölçmeyi içerir.

Ölçek ayn? zamanda, uygulanan spesifik bak?m yöntemlerinin (pathway) do?um sonras? dönemdeki anne sa?l??? ve bak?m sonuçlar? üzerindeki etkilerini bilimsel olarak belirlemek üzere tasarlanm??t?r. Elde edilen veriler, hem?irelik bak?m? uygulamalar?n?n standardize edilmesi ve sürekli iyile?tirilmesi için önemli bir geri bildirim mekanizmas? sunar.

Yap?

Do?um Sonu Hem?irelik Bak?m?n? De?erlendirme Ölçe?i, faktör analizi sonuçlar?na göre iki ana yap?sal alt boyutta toplanm??t?r. Ölçek, bu iki boyutta toplam 45 maddeden olu?makta ve hem?ireler ile anneler için ayr? ayr? kullan?labilen paralel formlara sahiptir.

BAKIM Alt Boyutu: Bu alt boyut, do?rudan klinik hem?irelik giri?imleri, fiziksel bak?m, t?bbi prosedürlerin uygulanmas? ve annenin iyile?me sürecine yönelik pratik destek hizmetleriyle ilgili maddeleri içermektedir.
E??T?M Alt Boyutu: Bu alt boyut, do?um sonras? dönemde annenin ve ailesinin ihtiyaç duydu?u

ARABPSYCHOLOGY.COM

sa?l?k e?itimleri, taburculuk öncesi bilgilendirme, emzirme dan??manl??? ve öz bak?m konular?nda verilen e?itim hizmetlerinin kalitesini ölçmektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerlili?i, istatistiksel analiz tekniklerinden en s?k kullan?lan yöntem olan "Varimax Rotated Factor Matrix Analysis" (Varimax Döndürmeli Faktör Matris Analizi) kullan?larak test edilmi?tir. Bu yöntem, maddelerin kuramsal olarak beklenen alt boyutlar alt?nda gruplan?p gruplanmad???n? incelemi?tir.

Yap?lan analizlerde, hem hem?ire hem de anne formlar?ndaki maddelerin, kendi aralar?nda yüksek ili?ki göstererek iki ana faktörde (Bak?m ve E?itim) topland??? tespit edilmi?tir. Bu sonuçlar, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? iki temel yap?y? ba?ar?yla temsil etti?ini ve yap? geçerlili?inin sa?land???n? göstermektedir.

Güvenirlik

DSHBDÖ'nün güvenirli?i, iç tutarl?l?k yöntemi kullan?larak de?erlendirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k katsay?s? olarak, psikometrik çal??malarda güvenilirli?in temel göstergesi kabul edilen Cronbach Alfa de?eri hesaplanm??t?r.

Analiz sonuçlar?, ölçe?in her iki formu için de mükemmel düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu kan?tlam??t?r:

Hem?irelerle ilgili olan 45 maddeli ölçek formunda Cronbach Alfa katsay?s?: **.96**.
Do?um Sonu annelerle ilgili olan 45 maddelik ölçek formunda Cronbach Alfa katsay?s?: **.88**.

Bu yüksek katsay?lar, ölçek maddelerinin tutarl? ve güvenilir bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirme a?amas?nda, yap?sal ayr??t?rmay? sa?lamak amac?yla Varimax döndürme tekni?i kullan?lm??t?r. Bu teknik, ölçekteki 45 maddenin iki temel faktöre ayr?lmas?n? sa?lam??t?r.

?statistiksel olarak yüksek ili?ki gösteren maddeler, iki ayr? küme halinde toplanm??t?r:

Birinci Faktör (BAKIM): Bu faktör, do?rudan hem?irelik bak?m? giri?imleri ile ilgili tüm maddeleri kapsam?? ve ölçe?in en büyük alt boyutunu olu?turmu?tur.
?kinci Faktör (E??T?M): Bu faktör, do?um sonras? dönemde sunulan bilgi verme ve e?itim hizmetleriyle ilgili maddeleri içermi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu iki faktörlü yap?, do?um sonras? hem?irelik bak?m?n?n hem uygulama hem de bilgi aktar?m? yönünden kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirilmesine olanak tan?maktad?r.

Enstrüman

Test Type: Geli?tirme (Özgün Ölçek)

Format: 45 maddeden olu?an, 4'lü Likert tipi derecelendirme ölçe?i (Paralel formlar mevcuttur).

Language Available: Türkçe

Population Group: Do?um Sonu Anneler ve Do?um Sonu Servislerinde Çal??an Hem?ireler.

Age Group: Yeti?kin Popülasyon.

Population Details: Ölçek, Marmara Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü'nde yürütülen doktora tezi kapsam?nda Türkiye'deki klinik ortamda geli?tirilmi? ve standardize edilmi?tir.

Test Methodology: 4'lü Likert ölçek derecelendirmesi kullan?lm??t?r. Derecelendirme sistemi ?u ?ekildedir: 1 = hiç kat?lm?yorum, 4 = tamamen kat?l?yorum.

Anahtar Kelimeler

Do?um Sonras? Dönem, Bak?m Giri?imi, Likert Ölçe?i, Hem?irelik E?itimi, Bak?m Kalitesi, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Bilinmiyor

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 1999 y?l?nda Y?ld?z- Ery?lmaz taraf?ndan doktora tezi olarak geli?tirilmi?tir. Ölçe?in akademik veya klinik amaçl? kullan?m? için yazar?n izninin al?nmas? gerekmektedir. Tezin tam metnine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilmektedir.

Tezin orijinal ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: dogum-sonu-hemsirelik-bakimini-de?erlendirme-

ARABPSYCHOLOGY.COM

olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Y?ld?z- Ery?lmaz, H. (1999) *Do?um sonu hem?irelik bak?m?n?n de?erlendirilmesinde ölçek geli?tirilmesi ve uygulananan bak?m yönteminin (pathway) etkilerinin belirlenmesi* (Doktora tezi). Marmara Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?stanbul.

Do?um Sonu Hem?irelik Bak?m?n? De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte mevcut de?ildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM